

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 221. — ŠTEV. 221.

NEW YORK TUESDAY, SEPTEMBER 20, 1932. — TOREK, 20. SEPTEMBRA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

VOJAŠTVO PREPREČILO ZBOROVANJE MAJNERJEV

STAVKARJI ODLOČNO ZAVRAČAJO OČITEK, DA SO VRGLI BOMBO V UREDNIŠTVO LISTA "BREEZE"

Vojaštvo straži ulice v Taylorville. — Majnerji pravijo, da si premogovna družba na vse načine prizadeva uničiti novo organizacijo. — Protestno zborovanje v Pawnee preprečeno. — Majnerji v Ohio so sprejeli governerjev načrt. — Za sporazum je bilo oddanih 72, proti pa 24 glasov.

TAYLORVILLE, Ill., 19. septembra. — Ko je danes hotelo zborovati šeststo majnerjev, so jim prekrizali načrt narodni milicari. Nato so odšli stavkarji v Christian okraj ter so nameravali imeti zborovanje v Pawnee, pa tudi to so jim oblasti preprečile.

Štrajkarjem niso dovolili vstopa v Miners Park, kjer so hoteli protestirati proti obdolžitvam oblasti, da so štrajkarji z bombo razstrelili uredništvo "Daily Breeze" ter poškodovali glavni stan United Mine Workers.

Pri vходу v park se je zbralo 120 narodnih milicarjev, ki niso nikomur dovolili vstopa.

Milicari so dospeli danes zjutraj na prošnjo šerifa Charlesa A. Wieneke in posebnega odbora državljanov.

Edward R. Hemmer, član izvršilnega odbora Progressive Miners of America je izjavil, da si premogovni baroni na vse načine prizadevajo uničiti organizacijo. Obdobil je tudi Peabody Coal Company, da je bodisi direktno, bodisi indirektno odgovorna za bombna atentata.

Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, če bi Civil Liberties Union poslala sem svoje zastopnike, ki bi uvedli preiskavo.

TAYLORVILLE, 19. septembra. — Ker je bila v hudem majnerskem boju vržena bomba v delavsko tiskarno, patrolirate dve stotnji narodne garde po mestnih ulicah.

Mesto z dodatnimi policisti je mirno. Vojaštvo je bilo poslano v mesto na odredbo governerja Louis L. Emmersona. Vojaška komisija, ki preiskuje razmere, je sporočila governerju, da bo brez vojaštva zelo težko vzdržati mir. Mestni uradniki pa se boje, da bodo prišli novi nemiri, ako ne ostane vojaštvo v mestu.

V nedeljo je bila vržena bomba v poslopje lista "Taylorville Breeze", kjer se nahaja tudi glavni stan United Mine Workers of America. Bomba je eksplodirala in poslopje je bilo deloma poškodovano.

Vsled borbe majnerjev glede plače je bilo zadnje tedne v mestu mnogo spopadov in večjih izgredov. Ena skupina majnerjev je bila pri volji delati po \$5 na dan, drugi pa so vztrajali pri svoji stari plači po \$6.10 na dan.

Potem, ko je bila vržena bomba na tiskarno, je urednik v uvodnem članku pozival governerja, da pošlje vojaštvo, rekoč:

"Vojaštvo mora priti v Taylorville; trgovina mora iti dalje!"

MURRAY CITY, Ohio, 19. septembra. — Sedem tisoč majnerjev v južnem delu države Ohio je pripravljenih, da zopet gredo na delo in so s tem končali stavko, ki je trajala sedem mesecev.

Stavka, v kateri je bilo mnogo resnih spopadov, je bila končana, ko so zastopniki majnerjev potrdili dogovor, ki je bil prej že dosežen med krajevnimi unijskimi zastopniki in operatorji.

Skoro v vseh rovih se bo pričelo delo že ta teden. V drugih krajih države je bila stavka poravnana že pred nekaj meseci.

Unijski delegatje so glasovali za poravnavo stavke z 72 glasovi proti 24.

Protest angleških nezaposlenih delavcev

FARMERJI SE BORE ZA CENE

Ustavili bodo pošiljatev živine na trg. — Stavko skušajo razširiti tudi na druge države.

Sioux City, 19. septembra. — Voditelji boja za višje cene poljskih pridelkov so se zavzeli, da bodo razširili stavko na vse države osrednjega zapada.

Izdali so klic na vse farmerje, da ne prodajo nobene živine in nobenega žita, dokler ne dobijo zahtevane cene.

Uradniki National Farmers Holiday Association so izdelovali načrt za svojo kampanjo več tednov in so na svoji zadnji seji sklenili, da se mora stavka razširiti tudi po drugih državah izven meje Iowe. Do sedaj je bila stavka omejena samo na Iowo, Nebraska in South Dakota.

Ako bo ta kampanja uspešna, o čemur pa so voditelji stavke prepričani, se bodo farmerji v teh treh državah ter v državah Minnesota, Oklahoma, Wisconsin, Kansas, Missouri, North Dakota, Illinois, Indiana in Montana pridružili farmerski stavki. Nikdo ne more povedati, kakšen bo končni izid te stavke.

Ta farmerski upor, ki se je pričel 8. avgusta, pa bo omejen samo na živino in žito. Farmerjem ni treba zadrževati pridelkov, ki so naglo pokvarijo, vključno mleko, jajca. Toda te pridelke bodo pustili na trg samo trideset dni in ako jim cena ne bo povišana, bodo tudi te pridelke zadržali.

Voditelji farmerske organizacije pa so pri vsem tem sklenili, da se piketiranje cest ustavi.

Woodbury okraj je po več tednih prost piketov in šerif John A. Davenport, ki je pretekli teden prosil governerja Turnerja za vojake, da bi pregnali pikete, je rekel, da ne pričakuje več nobenih nemirov.

V Nobles, Minn., so farmerji sklenili, da takoj pričnejo s stavko in so navzile prošnji voditeljev farmerskega praznika sklenili, da bodo piketirali vse ceste.

SPOMENIK NA ZAVZETJE RIMA

Rim, Italija, 19. septembra. — Ministrski predsednik Benito Mussolini je odkril spomenik v spomin na zavzetje Rima leta 1870, ko so bersaglieri premagali papežovo armado. "Osservatore Romano", ki je uradni list Vatikana, pravi, da je to odkritje žalitev za cerkev.

Pri slavnosti je bil poleg Mussolinija navzoč tudi kralj Viktor Emanuel.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Plačilna lestvica, katero je predlagal governer George White, je nekoliko višja, kot pa so jo ponudili operatorji, namreč 38 centov za tono premoaga, izkopenega s strojem in \$3.28 dnevne plače za navadne delavce.

RUSIJA IN JAPONSKA

Rusija je pripravljena priznati Mančukuo državo. — Zahteva pa za povračilo nenapadalne pogodbe z Japonsko.

Tokio, Japonska, 19. septembra. — Sovjetska Rusija je pripravljena priznati Mančukuo državo, ako sklene Japonska z Rusijo nenapadalne pogodbe. To svoje mnenje je izrazil sovjetski vladar v svojem odgovoru na prošnjo Mančukuo države za priznanje.

Japonska si prizadeva, da bi tudi druge države priznale novo državo in bi z veseljem pozdravila rusko namero, toda japonska vlada zopet noče izpremeniti svojega stališča glede nenapadalne pogodbe, katero ponudbo je stavila sovjetska vlada Kenkiči Yošizawa, ko se je mudil v Moskvi, ko je bil na potu iz Ženeve v Tokio, v januarju, da postane japonski zunanji minister.

Sedanj zunanji minister grof Učida se je odločil, da zavrne sedanjo rusko ponudbo iz razloga, da se ta dva vprašanja ne smeta zamenjati. Učida pravi, da je o vsakem vprašanju treba razpravljati posebej, ne oziroma se na drugega. Grof Učida je tudi proti nenapadalni pogodbi z Rusijo vsled tega, ker zahteva, da mora prej prenehati na Japonskem in v Mandžuriji komunistična propaganda.

Japonsko časopisje poleg tega tudi zatrjuje, da je nenapadalna pogodba med Rusijo in Japonsko nepotrebna, kajti tako Rusija kot Japonska ste vezani, da ne boste pričeli vojne, z Briand-Kelloggovo pogodbo. Zagotavlja se tudi, da bi posebna pogodba med Rusijo in Japonsko mogoče zbudila pri drugih državah kako sumničanje.

Iz Čangčuna se poroča, da bo Mančukuo država odprla svoje konzulate v Sibiriji v Blagovestčensku, Vladivostoku, Habarovsku in v Čiti. Na potu v Blagovestčensk sta že kitajski konzul in njegov namestnik, ki je Japonec.

Prvi poslanik države Mančukuo na Japonskem bo dosedanji župan v Harbinu Pao Kiang-tien.

Po celi Japonski in Mančukuo so slovesno obhajali obletnico pričetka vojaške akcije v Mandžuriji.

GORGULOVA MATI PRED SODIŠČEM

Moskva, Rusija, 19. septembra. — 82 let stara mati dr. Paula Gorgulova, kn je prejšnji teden zaradi umora francoskega predsednika Paula Doumerja umrl pod guilotino. Varvara Gorgulova, in njena sestra Avdocija, sta bili aretirani v vasi Labinskaja pod obdolžbo, da sta kradli žito na kolektivni kmetiji.

Taka tatvina je v Rusiji kaznovana s smrtjo, toda zaradi visoke starosti obeh jima bo odločena miljša kazen.

BOLIVIJA JE PONUDILA PREMIJRJE

Bolivija je pripravljena prenehati s sovražnostmi. — Zahteva enako ozemlje za obe državi.

La Paz, Bolivija, 19. septembra. — Bolivija je poslala nevtralni komisiji v Washingtonu neznanilo, v katerem pravi, da je pri volji takoj ustaviti vse sovražnosti v Gran Chaco, ako stori isto tudi Paragvaj.

To naznanilo je poslal zunanji minister Julio A. Gutierrez predsedniku komisije Francis Whiteu. V naznanilu pravi Gutierrez:

— V odgovoru na večerajšnje sporočilo nevtralne komisije, je moja vlada, v soglasju s prejšnjimi izjavami in z izjavo 16. septembra, pripravljena takoj prenehati s sovražnostmi, ako se tudi Paragvaj za to takoj odloči.

— Kar se tiče jamstva, da Bolivija ne bo napadla, je moja vlada mnenja, da se bo lojalno držala svojih obveznosti, ako objubi da bo preneha s sovražnostmi. Najbolje bi rešila to vprašanje nevtralna komisija, ki naj odloči, kdo je bil napadalec, ako je bila pogodba kršena.

— Kar se tiče razoroženja v Chaco, je vlada mnenja, da se to izvrši na podlagi enakih razmer glede ozemlja za obe stranki.

Asuncion, Paragvaj, 19. septembra. — Vojni minister je izdal naznanilo, v katerem pravi, da se borba za trdnjavo Boqueron nadaljuje že deseti dan in da Paragvajci vedno bolj pritiskajo na trdnjavo. Paragvajci so uspešno zavrnili bolivijska ojačenja, katera so dobili za obrambo mesta.

SOVJET. PETROLEJ ZA JAPONSKO

Berlin, Nemčija, 19. septembra. — Delegacija odličnih japonskih trgovcev je na poti v Moskvo, da sklene pogodbo s sovjetskimi sindikatom nafte za dobavo ruskega petroleja za japonsko vojno mornarico, ki hoče v tem oziru postati neodvisna od Združenih držav.

Vojaški krogi pripisujejo tej japonski nameri zelo veliko politično in trgovsko važnost. Že dolgo časa je znano, da bi se Japonska rada rešila svoje odvisnosti glede petroleja od Združenih držav. Nazaupanje med Rusijo in Japonsko pa je oviralo vsako pogajanje med tema dvema državama.

To nazaupanje je doseglo svoj višek spomladi, ko so Japonci zelo razširili svoje vojaške operacije v Mandžuriji in je Rusija zbirala močno vojsko v Sibiriji ter bilo mnogo govorjenja o vojni med Rusijo in Japonsko. Delegacija je tiho odptovala v Moskvo, ko je napetost poglela.

Ako Japonska sklene pogodbo za dobavo petroleja, si bo Rusija za več let zagotovila izvoz petroleja in se bo otrsela pritiska, da bi se pogodila z Združenimi državami in Anglijo glede razdelitve blaga na svetovnih trgih.

POULIČNI BOJI MED POLICIJO IN LAČNIMI NEZAPOSLENIMI

BIRKENHEAD, Anglija, 19. septembra. V tem industrijalnem predmestju Liverpoola je danes demonstriralo na tisoče delavcev proti najnovejši vladni odredbi, ki je bila izdana zadnji teden. Odredba določa, da se morajo vsakemu nezaposlenemu, ki dobiva podporo, preiskati najintimnejše družinske zadeve.

V borna stanovanja nezaposlenih hodijo vladni agentje ter reče vprašujejo, če so njihovi bližnji sorodniki zaposlenih, koliko zaslužijo in če imajo prihranjenega kaj denarja.

Ako iztaknejo kakega nezaposlenega, ki ima količjak premožnega sorodstva, mu odvzamejo podporo.

Demonstracije sa se razvile v ponlične boje med policijo in nezaposlenimi.

Policija se je v teh bojih posluževala krepelcev, demonstranti pa kamenja.

V tem delavskem kraju je približno štirideset tisoč nezaposlenih.

Nezaposleni izjavljajo, da je dovolj, če dokažejo uradnikom, da so brez dela in da ne bodo odgovarjali na razna druga vprašanja.

Nezaposleni so napadli več trgovin in oplenili.

Dosedaj je bilo aretiranih nad petdeset oseb. Istotoliko se jih nahaja v bolnišnicah z večjimi ali manjšimi poškodbami.

TOVARNA ZA PLOČEVINO JE ZAČELA OBRATOVATI

Sharon, Pa., 19. septembra. — Tukaj je začela obratovati American Sheet and Tin Company, ki je že dalj časa počivala. 1800 delavcev bo dobilo delo.

PILSUDSKI SE NE BO VEČ VMEŠAVAL V POLITIKO

Varšava, Poljska, 19. septembra. — Maršal Pilsudski, ki je iz za vojne igral najbolj važno vlogo v poljski politiki, se bo umaknil v privatno življenje. Star je štirinšestdeset let ter pravi, da je slabega zdravja.

NEMŠKE VOLITVE BODO 6. NOVEMBRA

Berlin, Nemčija, 19. septembra. — Nemške državnozbornske volitve se bodo vršile dne 6. novembra. Tako sta odločila von Papen in Hindenburg. Hitlerjevi pristaši pravijo, da bodo zmagali pri volitvah z ogromno večino glasov.

AMERIŠKI MISIJONARJI V NEVARNOSTI

Šanghaj, Kitajska, 19. septembra. — Ameriški konzul je danes naročil vsem ameriškim misijonarjem v Laichowfu in Tengehoku naj bodo pripravljeni, da zapuste tamošnje ozemlje. Položaj se je znatno poslabšal, ker so se pojavile sovražnosti med raznimi generali v provinci Šantung.

GANDHI SE PRIPRAVLJA NA STAVKO

Svoj sklep bo izpremenil le v slučaju, če bi angleška vlada predručala načrt za volitve.

Bombay, Indija, 19. septembra. Mahatma Gandhi si je zelo pritrgal hrano ter je opustil vse telesne vaje v svoji pripravi na stradanje "do smrti".

Svoj post prične 20. septembra v protest proti vladnemu načrtu za volitve v Indiji. Pri vsem tem pa si želi Gandhi pri svoji stavki v jeci Yeroda podaljšati življenje kar najbolj mogoče. Gandhi je star 62 let.

Pravi pa, da se bodo najbrže razmere izboljšale, da lahko odneha od svojega sklepa. Rekel je, da odstopi od svojega sklepa samo pod pogojem, ako angleška vlada izpremeni svoj načrt za volitve.

Vlada bo med časom stradalne stavke najbrže dovolila Gandhiju, da se sme posvetovati s svojimi političnimi pristaši, ako bi bilo mogoče rešiti problem, da bi nižji sloji dobili več pravice pri volitvah.

London, Anglija, 19. septembra. Neko poročilo Exchange Telegrapha pravi, da so bili v Kalkuti razdeljeni pozivi, da ljudstvo pomori vse Evropejce. Med onimi, ki imajo biti pomorjeni, so določeni evropski uradniki, njihove žene in otroci ter Indijci, ki podpirajo angleško vlado.

RIBA S ŠTIRIMI NOGAMI

Kodanj, Dansko, 19. septembra. Raziskovalec severnih polarnih krajev dr. Laue Koch se je vrnil z Greenlandije in je naznanil, da je našel dokaz pogrešane vezi v evoluciji — štirinožno ribo, ki je hodila po suhem.

Dr. Koch je ob izlivu reke v Franc Jožefovem fjordu našel okamenelne ostanke štirinožne ribe.

Kot veste, — je rekel dr. Koch, — so znanstveniki razdelili evolucijo v pet skupin. Prva se prične z ribo; v drugo skupino spadajo močerad in žabe, nato pridejo kače, krokodili, zatem ptiči in slednjič štirinogate živali.

Toda znanstveniki do sedaj niso mogli najti pogrešane vezi. Ta vez se nahaja med ribami in žabami. Našli smo kamenele ostanke neizmerne vrednosti.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in prazniki.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje blivšice naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

LEPE BESEDE

Demokratski predsednik Martin Van Buren je bil izboren govornik. Zgodovinarji pravijo, da je bil pravi mojster besede. Govoriti je znal dolgo in prepričevalno, edinole to slabost je imel, da ni ničesar povedal.

Tudi sedanji demokratski predsedniški kandidat, newyorški governor Roosevelt, je dober govornik. Sodeč po govoru, ki ga je imel prejšnji teden v Topeki, skoro popolnoma nič ne zaostaja za svojim prednikom.

V Topeki se je zbralo na tisoče in tisoče farmerjev, Roosevelt jim je pa dolge ure govoril.

Tem ljudem, ki se bore za golo eksistenco ter iščejo izhoda iz brezupnega položaja, je pojasnil svoj program in prav posebno tisti del programa, ki se tiče pomoči farmerjem.

Govoril je predvsem o zaščitni carini, o visokih zaščitnih zidovih proti tujezemski konkurenci, ki bodo o-nemogočili dohod poljedelskih produktov iz drugih dežel.

V zadnjem času so začeli že otroci uvidevati, da je posledica zaščitne carine v eni deželi zaščitna carina v drugih deželah, vsled česar se cene višajo. Od teh visokih cen imata dobiček le veleindustrijalec in veleposestnik, trpita pa vsled njih v prvi vrsti mali farmer in delavec.

Roosevelt je govoril, devet governorjev se je posve-tovalo, kako bi bilo mogoče odpraviti krizo poljedelstva, pogajanja med stavkujočimi farmerji in vlado so v teku — toda dosedaj so bili na vrsti samo govori in obljube ter nič drugega kakor govori in obljube.

Farmerji po srednjem Zapadu še vedno štrajkajo, ublegajo aeste ter zaplenjajo poljedelske pridelke.

Koncem tega tedna se bodo sestali v Sioux City zastopniki farmerjev iz dvanajstih držav ter se bodo naj-brž izrekli za nadaljevanje štrajka.

Milo Reno, predsednik "National Farmer's Holiday Association" je odobril Rooseveltov program.

S tem je odobril za pomoč farmerjem sredstva, ki bodo vse prej kot uspešna.

OBLAK NAD IRSKO

Ko so leta 1921 ministri "Zdru-žene kraljevine Velike Britanije in Irske" dali svoje podpise pod pogodbo, ki je ustvarila "Irsko svobodno državo", so se irskemu ljudstvu odprla vrata v svobodo, o kakršni njegovi voditelji par let prej še sanjali niso. Toda fanatikom to ni bilo zadosti. Na Irskem je izbruhnila krvava in stra-hotna državljanska vojna. Niso se več borili Irce proti Angležem, temveč Irce proti Irce. Spopadi v masah so bili kmalu zadušeni, sledili pa so jim individualni atenta-ti, ki so tudi zahtevali nebroj žrtv. Da bi jih omejila, je dala tedanja Cosgravejeva vlada v prvih letih svobodne Irske po pre-kom sodu ustreliti 77 upornikov in atentatorjev. Tudi De Valera bi čakala enaka usoda, a se ji je znal tako dobro skrivati, da ga niso mogli najti. Danes je predsednik svobodne irske države.

Nič ni čudno, da se je De Vaiera, ki je prišel na oblast spomnil svojih bivših prijateljev in sobo-jevnikov. Ena prvih njegovih od-redb je bila, da je prekladal od-lok svojega prednika Cosgraveja o nezakonitosti uporniške irske milice in o prepovedi nošnje in-forme in orožja. Od dne, ko je bila ta revolucionarna armada zopet dovoljena, pa njeni voditelji v govorih in člankih obširajo vse po-litične nasprotje z grožnjami, ki so močno podobne grožnjam hitlerjevcev v Nemčiji. In ko je nedavno De Valera tudi v parla-mentu na interpelacijo opozicije odkrito priznal, da ne misli te svo-je privatne armade razorožiti, se je polastila mnogih trezno misle-čih ljudi na Irskem velika bojazen za bližnjo bodočnost.

Ti ljudje so sedaj spoznali, da se morajo v bodoče v prvi vrsti zanašati sami na sebe. Šli so ta-koj na delo in so organizirali pro-ti udarnim četam De Valere svo-jo vojaško organizacijo, tako zva-no "bela garda". Ta bela garda je sestavljena v prvi vrsti iz častni-kov bivše irske armade ki se je borila rano ob rami z Angleži na na zapadnih bojiščih. V njenem programu pa je rečeno, da lahko postane član organizacije vsakdo, "ki noče prepuščati dežele zopet na milost in nemilost morilnim bandam irske republikanske ar-made".

Ustanovitev bele garde je torej odgovor privržencev sedanjega u-stavnega stanja na vladno polit-i-ko, ki trpi prevratne organizaci-je in njihovo napovedovanje na-silstev. Vodja novega pokreta je visok častnik v bivši irski arma-di Higgins, ki naglašja, da bo nje-gova vojska vedno podpirala vsa-ko ustavno vlado ter ščitila zakon in red v državi, nastopala pa bo z vsemi sredstvi proti poskusom komunizma, ki ga skuša baje De Valera skrivoma prihitati v državo. Higgins graja obenem na-čin, ki se je pod novim režimom razpadel po državah, da se psujejo izdajalci, ljudje, ki so vedno od-krito zvesto služili domovini.

Iz programa novega pokreta to-rej veje odločna napoved, da se misli organizacija, če bi bilo tre-ba, tudi z orožjem v roki upreti eventualnim političnim in social-nim prevratnim načrtom, ki jih zasleduje, ako že ne De Valera sam, pa vsakakor velik del nje-gove okolice. Zato je umevno, da je ustanovitev bele garde vzbudi-la silno ogorčenje v Valerovem tabornu in od vseh strani že oči-ta-jo vladi, da je preveč popustljiva proti "decemberskim zločincem", pri čemer mislijo podpisnike an-

gleško-irske pogodbe iz leta 1921. Tudi napetost v parlamentu se je po vsem tem zelo zaostrila. Poli-tično ozračje v Irski je tako za-strupljeno, da pomeni obstoj dveh smrtno si sovražnih in dobro obo-roženih zasebnih armad, zlasti še pri temperamentu irskega naroda izredno veliko nevarnost, da se povrnejo žalostni dogodki, na ka-kršnih je krvavela Irska pred de-setimi leti.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Slovenski Narodni Dom (Ameri-can Slovenian Auditorium), 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y., pri-redi koncert s šaloigro v nedeljo 25. septembra 1939.

Vljudo se vabi cenjene rojake in rojakinje v Greater New York, da se udeležijo te prireditve. Program je obširen ter jako zani-miv. Zadovoljil bo in razvedril vsakogar. Pričetek ob 4. uri po-poldne. Vstopnina 50c. Čekiranje oblike 10c.

Program: 1. del. — Pozdrav v imenu korporacije Slovenskega doma, Mr. John Cvetković.

2. Pozdrav navzočim od jugo-slovenskega delegata v Washing-tonu, Dr. Z. Stojanović.

3. Pozdrav jugoslovenskega ge-neralnega konzula v New Yorku, g. Radoje Janković.

4. Venček narodnih pesmi in b) Triglav. Pevsko društvo "Do-movina".

5. In the last World, in b) Moon at Bay, pojejo bratje Staudohar.

6. An old Shanty, Mr. Charles Guardja. (pri klavirju prof. Mila-n Trošt).

7. Neapolitan Nights, (Zameč-nik) pojejo gđini. Antonette in Valentina ter g. Louis Rupnik. (na klavir spremlja prof. Milan Trošt).

8. Zvečer in b) Izgubljeni evet. pojejo pevsko društvo "Slovan".

9. Slovenska godba treh tambu-ric, Mr. Nick Bakerič.

10. Vsi so prihajali in b) Gor-čez jezero, poje g. Frank Pirnat. (pri klavirju g. Jerry Koprivšek).

2. Del. — 11. Pozdravni govor navzočim, Rev. Hyacinth Podgor-šek.

12. Najlepše doma in b) Med evetlicami po logu (narodna), po-je Pevsko društvo "Bled".

13. Venček narodnih pesmi, na klavir prof. Milan Trošt.

14. Zbirka narodnih pesmi (Bal-kan Mountain Men), g. Ivan Ri-bič tenor in g. Emil Blažević, ba-riton.

15. Govor, jugoslovanski novi-nar g. Marian Pfeifer.

16. Zapuščen (Koroška narod-na) in b) Vrbsko jezero (prirediti Košat) poje g. Anton Šubelj. (pri klavirju Miss Pauline Šubelj, ml.).

"Trije ptički", šaloigra v dveh dejanjih.

Zgornja velika dvorana Slove-n-skega doma je sedaj vsak čas na razpolago društvom in posame-znikom za veselice, dramatične predstave, itd.

Spodnja dvorana je vedno na na razpolago društvom, kakor tudi posameznim rojakom za seje, do-mače zabave, ples itd.

V zgornji dvorani imamo ples vsak četrtak, soboto in nedeljo zvečer.

Slovenski dom je odprt vsak dan in se lahko natančne tam s prijatelji kadar hočete.

Odbor.

MILIJONARSKA SKOPOST IN LAKOMNOST

Zapuščina milijonarke Ele Wen-delove, ki se z njo še zdaj pečajo ameriška sodišča, je dala ameriškemu tisku pobudo, da je obja-vil nekaj podobnih primerov, ne-kaj zanimivih dokazov o čuda-štvu in lakomnosti milijonarjev. Ela Wendelova je zapustila lepo premoženje v znesku 100 milio-nov dolarjev.

Koliko je to denarja, si je tež-ko celo misliti, kaj šele, da bi člo-vek toliko premožen. Ker nima neposrednih dedičev, je vprašanje dedšine še zdaj sporni in ameri-ška sodišča iščejo srečnega dedi-ča tega ogromnega premoženja, ki bo gotovo prijetno presenečen, a ni izključeno, da se mu zmeša, ko zve, da je postal kar čez noč tako bogat. To se je nekoč že pripetilo.

Kljub ogromnemu bogastvu je živela Ela Wendelova pusto živ-ljenje, polno skrbi, križev in te-žav. Stiskala je in mti najpotreb-nejšega si ni privoščila. Celot-je ni imela kaj. To so primeri že bolestone lakomnosti, ki naletimo na njo po vsem svetu. V starih časih, ko še ni bilo bank, so bili taki primeri kaj pogosti. Varni ali bolje rečeno lakomni ljudje so spravljali denar doma v predalčke in nogavice, sami so pa živeli kot prosjaki. Često so šli v svoji skromnosti predaleč in kakor je bila njihova varčnost abnormalna, tako so bili abnormalni tudi sami. Nekaj podobnega vidimo pri Wendelovi, ki je kupila za en mi-lion dolarjev sosednje posestvo samo zato, da bi se lahko njen psi-ček Tobey s svojimi potomci ne-moteno igral in skakal okrog hi-še. Njena hiša namreč ni imela dovolj velikega vrta, ker se je premoženja milijonarka bala, da bi ji psička gospodar sosednjega zem

KRAJKA DNEVNA ZGODBA

MANFRED KYBER.

OPICI GLAVAR

Indijsko jutranje nebo se je modrilo nad indijskimi dobravami in potapljal vsa čudesa življenja v luč mladega dne pod Brahovim sončnim blagoslovom.

"Zelo moder in jasev je ta svet," je dejal slon, vstal z ležišča in se postavil na svoje stebre noge, da bi premišljeval; široko glavo je obrnil proti vzhodu, kajti bil je zelo izkušen in njegova duša je bila tiha in jasna kakor indijsko jutranje nebo.

Okrog njega pa ni bilo tiho. Po vejevju dreves je vrvelo glav, nog, rok in repov. Opiciji zbor si je volil svojega poglavarja. Kjerkoli se zbera opice, si vedno izvolijo poglavarja, kajti brez tega ne bi bilo pravega opicijskega teatra, in tega hočejo opice povsod imeti. V Indiji in po vsem svetu, kjerkoli so prave opice — in teh ni malo. Za poglavarja je vedno izvoljena opica, ki ima največji gobec in najmočnejše robce, in taka volitev je, kakor vse volitve po celem svetu, dogodek, ki ga spremljajo zelo živahne okoliščine. Najprej se začne strahovito blebetanje, tako da drug drugega ne razume, kar pri volitvah sploh ni potrebno. Potem se začne grizti, pretepati, se gnesti v klopčice, dokler se naposled ne začne razvoljavati klopčice za klopčicem in iz zadnjega klopčice, ki se je izgrizel iz vseh drugih klopčic, ne izide poglavar.

Tako je bilo tudi topot, in poglavar mladega dne se je imenoval Kvarazugon. Vselej se je na najvišji drevesni vrh in kazal zobe, pri čemer so se mu na nosu naredile mnoge številne gube, kar je bilo videti skrajno neprijetno. Zato je bil pa tudi poglavar.

"Zelo hrupna so množična bitja tega sveta," je rekel slon, mučno in vdano zapri velika ušesa in izpremenil položaj svojih stebreastih nog, da bi premišljeval, obračajo široko glavo proti vzhodu.

"Prevzamem vlado," je rekel Kvarazugon in se enkrat pokazal zobe. "Vladati se pravi, drugim nalagati omejitve, predvsem torej..."

"Nočemo omejitev, hočemo svobodo!" so zatulile opice.

"Jezik za zobe!" je rekel Kvarazugon, za opice ni svobode in za pravo opicijsko vlado tudi ne. — Vse mora biti omejeno. Omejiti se morate in tudi jaz sem že omejen, ker sem uradno omejen. Zato sem poglavar!"

Velik hrup. "Predvsem ni treba, da bi se male opice vedno valjale po materinih rokah in se razvajale. To mehkavi bodoče pokolenje, mi pa potrebujemo stanovite in ugodne opice, kakor sem jaz."

"Kaj pa ti veš o otroški vzgoji?" so se škrabile opice matere; "naših malih si ne damo vzeti."

"Pa še veliko vem o otroški vzgoji, kajti sem vladar," je rekel Kvarazugon; "jaz o vsem nekaj vem."

ker vem to uradno. Zato pa sem poglavar!"

"Ti o vsem nekaj veš in ne veš prav nič," je rekla mlada opicijska mati in pokazala zobe.

"Dalje," je rekel Kvarazugon, "naj se mladi ljudje ne praskajo toliko med seboj. To se ne spodobi. Namesto tega najraje vežbajo noge, tako nam zrase mladina, kakršno potrebujemo. Naša bodočnost je v nogah."

Velik hrup. "Praskamo se, če nas srbi," je kričala mladina. "Saj se ti tudi praskaš."

"To je nekaj drugega," je rekel Kvarazugon, "če mene srbi, me uradno srbi in če se jaz praskam, se praskam uradno. Zato sem pa poglavar!"

Pri tem ga je zasrbelo in popraskal se je uradno.

"Dalje naj opice brez izjeme ne pohajkujejo okoli, marveč naj pridno zbirajo sadeže. To so naše zaloge za hude čase in to je vladna odredba."

"Zreči hočemo, ne pa zbirati," so kričale opice.

"To bi vam bilo podobno," je rekel Kvarazugon, "da bi vedno živele samo iz tace v gobec, toda vlada tega ne more dopuščati. — Zbirati morate, in kar zberete, morate prinesiti meni. Prava opicijska vlada spravlja v svojo malho vse sadeže, ki jih drugi zberejo."

"Da jih sama požre!" so tulile opice.

"Da," je kričal Kvarazugon, "in če vse sam požrem, žrem uradno. Zato sem poglavar!"

Veliko, naraščajoče blebetanje vseh opicijskih in opic. Razumela se ni več nobena beseda.

Zdaj je blebetanje utihnilo. Iz goščave je stopila v odlično prostem krznem oblačilu in z zelo razstrjenim obrazom tigra — gospa Šapobrska. Vse se je kar najhitreje poskrilo v drevesa, kajti tiger je za ljudi, ki niso tigrovske baže, zelo neprijetno družina.

"Kakšen ostuden hrup pa je to!" je pihala gospa Šapobrska. "Moji sladki otročki Šapobrski, zaradi vašega bedastega blebetanja ne morejo spati."

"Pri nas moramo veliko blebetati, ker imamo vlado in poglavarja," je povedala majhna opica, še čisto nedolžna stvarca.

"Kje pa je vaš poglavar?" — je vprašala gospa Šapobrska in sumljivo udarila s šapo po drevesnem deblu.

"Poglavar, poglavar!" so v strahu klicale opice in iskaje te kale sem in tja, "poglavar naj nas brani in se pogovori z gospo Šapobrsko. Kje je poglavar?"

A poglavarja ni bilo več.

Slednjič so iztaknili v drevesnem duplu zadnje krepelo, ki je samotno in preplašeno molelo ven. Za to uradno krepelo so potegnili Kvarazugona iz luknje in ga postavili na njegove drgetajoče ude. Stremil je zopet nazaj v luknjo in na svojo moč veslal z rokami in nogami, a druge opice so ga dobro držale.

"Ali si ti opiciji poglavar?" je vprašala gospa Šapobrska in si na zelo neprijeten način lizala gobec.

"Nikdar nisem bil poglavar, nikdor," je zatrjeval. "Kako pa naj bi bil poglavar? Veliko preslab sem in prebolehen. Moje meso tudi ni zdravo, čisto kumrn sem. Da, še moja koža ni nič prida, ker so prišli vanjo molji. Ne, zaradi mene se vam trud v resnici ne izplača. Najzadnja in najkrajnja opica sem izmed vseh opic. Saj ste videli, kako so me potegnili iz drevesne luknje, v katero sem bil padel od slabosti, od same slabosti."

"Ali nisi pravkar govoril o otroški vzgoji? Ali nisi ravno rekel, da si strahovit in pogumen?" je vprašala gospa Šapobrska.

"Kako neki? Ničesar ne razumem o otroški vzgoji. Nikdar nisem o tem kaj razumel," je rekel Kvarazugon in drgetal z rokami in nogami. "Jaz da bi bil pogumen? Oh, ti ljubi Bog..." Kvarazugon je pretresljivo tarnal.

"Ali nisi pravkar govoril o srbenju in praskanju mladine? — je vprašala gospa Šapobrska in nevarno rečala.

Kvarazugon je začel hitro prisegati z roko in nogo:

"Nikdar, nikdar," je zatrjeval, "vesel sem, če me samega ne srbi."

"Pa hotel si pobasati sadeže, ki so jih drugi nabrali," je menila gospa Šapobrska, "tak si vendarle poglavar."

Desna roka in desna noga sta dobili kar Vidov ples.

"Pri templju v Benaresu in pri koži mojih očetov prisegam z rokami in nogami, da nisem nikdar govoril takih stvari. Le kako naj bi? Oh, jaz uboga, slabotna stvar. Samo kaj takega ne verjamete o meni, ljuba gospa Šapobrska!"

"Jaz zate nisem nikaka ljuba gospa Šapobrska, neuma opica," je dejala tigra, "iztepla ti bom bolhe iz kožuh."

Gospa Šapobrska je bila damu. Mučno je, kaj takega reči, ampak resnica je, da je rabila te izraze.

Iz globine džungle se je tiho oglašilo točče, jokajoče mijavkanje, večglasno.

"Sveta nebesa," je dejala Šapobrska, "moji sladki otročki, mali Šapobrski, ki ste jih bili prebudili, jočejo za menoj. Lačni so. Domov moram. A pošljem vas svojega moža, kadar pride z lova. On naj celo stvar preišče. Vam bo že dal, opicijska banda!"

Šapobrska je izginila v gošči, in kmalu nato so ležali mali Šapobrski v materinih šapah, pili z blaženo zaprtimi očmi in predli glasno in radostno.

Opice so sklenile, kar je zelo umljivo, da raje ne čakajo napovedanega prihoda gospoda Šapobrske. Komaj je bila gospa Šapobrska izginila, ko se je začel divji beg, v katerem je gomazelo glav, rok, nog in repov — in prvi in pred vsemi drugimi je bežal Kvarazugon, kajti je bežal uradno. — Zato je pa bil poglavar.

Po vejevju je zavladala tišina. Indijsko jutranje nebo se je modrikalo nad indijskimi dobravami in potapljal vsa čudesa življenja v luč mladega dne pod Brahovim sončnim blagoslovom.

"Zelo moder in zelo svetel je ta svet," je rekel slon in premaknil svoje stebreaste noge, da bi premišljeval, obračajo široko glavo proti vzhodu, "toda zelo nemodre in zelo hrupne so mnogotere stvari. Zelo nemodro in zelo hrupno je posebno opice gledati na tej zemlji, najnemodrejši in najhrupnejši so pa opiciji poglavarji."

FRANCESCO GIUNTA V POLITIČNI PENZIJI

TRST, 31. avgusta.

Kje in kako bo končal Francesco Giunta? Tako so se spraševali Tržičani že takrat, ko je požgal naš Narodni dom in je začelo tudi vsem treznim Italijanom presedati njegovo besnenje proti mirnemu slovenskemu prebivalstvu. In vprašanje, kje in kako bo končal Giunta, se ponavlja vedno na novo, kadar se v javnosti pojavi njegovo ime.

Francesco Giunta je prišel v Trst leta 1919 kot "capitano" in se tu s svojo besnostjo povzpela na celo fašističnih tolp, ki so z vsemi možnimi sredstvi strahovale slovensko, pa tudi italijansko prebivalstvo, če se ni brezpogojno pokorilo njihovim ukazom.

Od prvih začetkov fašizma v Trstu in na Primorskem pa do sedanjega leta 1932, izvoljenega rimskega parlamenta je bil Giunta, ki se je pri teh volitvah vsilil Tržičanom tudi za poslance, neomejen gospodar v vsem Primorju. Z nevarno spretnostjo se je vzpenjal po lestevici fašistične strankarske in državnopravne hierarhije. V parlamentu je dosegel mesto zborniškega podpredsednika, v stranki se je povzpela do glavnega tajništva in tajnika vrhovnega fašističnega sveta, kar je še danes. Do zadnje rekonstrukcije rimske vlade je bil tudi državni podtajnik v ministrskem predsedništvu, torej najvišji sodelavec Mussolinijev.

Ko so Tržičani čitali, da so dobili ob zadnji prenovi rimske vlade skoro vsi izločeni ministri in državni podtajniki razna diplomatska in visoka upravna mesta, so se čudili, da med njimi ni bilo lučena "najzaslužnejšega", imena Francesca Giunta. Za tiste, ki so bili bolj poučeni, pa je bila stvar jasna. Giunta je dovršil svojo politično in državniško karijero in zanj je treba udobnega, mastno plačanega mesta, kjer bo mogel mirno počivati na svojih lovorikah.

Duce, ki je poleg vsega drugega tudi imeniten računar, je tudi v resnici znal najti tako mesto zanj, pač po receptu: kdor te rodi, naj te tudi redi. Giunta je dal fašizmu Trst, naj ga torej tudi redi Trst. Kakor poročajo tržaški listi, je Francesco Giunta določen za predsednika upravnega sveta "Jadranskih zedinjenih ladjedelnice" v Trstu, in sicer po volji predsednika vlade ter se imenovanje oz. izvolitev izvrši že v prvi seji upravnega sveta. Giunta dobi torej mastno sinekuro za junaški požig našega Narodnega doma in vsa podobna svojstva junaštva in listi že pojo čast in slavo "vrlemu duševnemu vodji julijanskega fašizma, ki bi bil mogel sprejeti druge načloge, pa je rajši sprejel to."

"

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

8

(Nadaljevanje.)

— Sinoči opolnoči sem pogledala v sanjsko knjigo, ki mi je rekla: — Kmalu bo poroka. — In ko sem šla prejšnji teden v nedeljo k večerji, v črni svileni obleki, ki je že bila pripravljena za poroko, tedaj srečam čevljarjevo, ki stanuje poleg mojega svaka in povedala mi je, da je moja sestra bolna za influenco. No, in to se strinja z mojo knjigo — sestra bo umrla in zopet je kmalu poroka.

— No, ali je že mrtva? — zakliče drzno neka služkinja.

Matilda ne izpremeni svojega obraza.

— Ne, še ne! — pravi njen mehki glas. — Pa vedno vprašam čevljarjevo, ker k svoji sestri ne morem v hišo. In zvečer sem v cerkvi tako pobožno molila k Materi božji, prav iz sreče — ako ženska stopi pred oltar, potem živi; ako pa moški stopi prvi pred oltar, potem umrje. No, in potem prav gotovo pride prej še kak moški!

Dekletu se smejejo. Poznali so čudno mišljenje že postarne Matilde, ki je še vedno čakala na moža, ki ga je nekdaj pustila zaradi svoje mlajše sestre. Brezskrbno se smejejo, ko jih Matilda z vsem veseljem povabi na ženitovanje.

— No, kaj pa vi pravite, stotnikova? — vpraša Režekova. — Te ne dobi vsakdo tako lahko.

— O, Bog! — Matilda govori vsa v ognju. — Matilda, — mi je rekla gospa, — ne vidim rada, da greste od nas. — Gospa, — sem rekla, — ali bom stopila v sveti zakonski stan. — O, tako, — pravi gospa, — potem je vse kaj drugega; želim vam veliko sreče! — Toda videla sem, kako hudo ji je bilo. In nato pokliče otroke in jim reče: — Otroci, Matilda gre stran. — In otroci so prišli v kuhinjo in so me oklenili in prosili: — Ostanj vendar pri nas, Matilda! — O, Bog, o Bog, res me je bolelo v prsih. — Ne morem, — sem rekla, — kajti sanjska knjiga je tako govorila.

— Tako bomo kmalu obhajali veselo ženitovanje, — veselo zakliče Režekova. — Držala se bom vaše besede.

Dekleta niso mogla zadrževati smeha.

Matilda ni opazila splošne veselosti; ne da bi kaj izgubila na svojem resnem obrazu, izbere nekaj zelenjave in gre sanjavega pogleda po stopnicah iz trgovine.

Razposajen smeh doni za njo.

— Samo to naj kdo zagrabi, — pravi blede plavolaska, ki je izgledala zelo zelena. Bila je Mina, ki je služila pri dr. Arku, ki je bil še samec, pri katerem je bila za kuharico in je ob uradnih urah tudi odpirala vrata. Ostali čas, ko je doktor obiskoval bolnike, je hodila na izprehod. Lansko leto se je pojavila v Gubčevi ulici, zelo siromašna in ponižana; zdaj je nosila lakirane čevlje in se je kokešno nosila. — Kot kaka dama, — so govorile druge nevoščljivo.

Mina se nad vedenjem tega dekleta ni mogla pomiriti.

— Kaj pa hočete, gospodična, — gospa Režekova pomilovalno skomigne z rameni, — vsaka ni tako odprta glava kot ste vi. Pa mora biti dobra, kajti drugače ne bi mogla biti pri stotnikovi dve leti v službi. In zdaj mi ravno pride na misel, to bil bilo nekaj za mojo nečakinjo.

Ko sedaj pri izhodu iz trgovine zagleda dve nogi v hlačah, teče, kolikor ji je dovoljevala njena obilnost po stopnicah.

— Vi, Peter, pst, Vi!

Stotnikov služabnik, ki se je s par čevlji svojega gospodarja pod pazduho plazil ob steni, se takoj obrne. Zopet je pričakoval, da dobi kak požirek.

— Peter, samo eno besedo! — Gospa Režekova ga potegne v klet in mu v kotu pripoveduje nekaj zelo važnega.

— Ta, tukaj? — pravi Peter in pokaže s palecem preko rame na Berto. — Lepo dekle!

— Ta ni za vas! Ampak moja nečakinja je tudi zelo lepo dekle!

— Najprej je moram videti, — pravi Peter prebrisano. — Zašli bomo to mačko v vrečo.

— Nič gledati, — pravi jezo Režekova. — Ako rečem, da je nekaj za vas, potem je!

— Tako, ali mislite, gospa Režekova, da mi boste zopet naptili kako kladlo? Ni znanja napraviti niti cmokov! In kaj drugega — briše si usta. — Pfu!

— Ne bodite neumni, Peter! Tukaj! — Skriva mu potisne kos sira v roko in žep mu natlači s čespljami. — Saj vem, kak pogled imate za vse, zato vam tudi ne bom vsilila kaj slabega. Povejte samo vaši milostljivi — seveda samo od strani — da je tukaj neko dekle, ki je ravno za njo; močna, pridna, čista in ponižna. Saj vaša gospa toliko na vse to, kot mi pripovedujete. In kako vas stotnikovi čislajo, saj o tem ve vsa ulica. Vam ne bo žal!

Medtem je zvonec neprestano pel; njegov glas je bil kot hriprav vsled naporenega dela in vendar ni prenehal zvoniti, samo večsah malo slabše, pa nato zopet glasneje.

— O, joj, ta ropot, — vzdihuje Režekova in si tišči ušesa. Bilo je že blizu poldneva in bila je utrujena vsled neprestanega klepetanja, prilozovanja, hvala in opravičanja. Z glasnim vzklikom sede na zaboj; koliko dela je bilo zopet danes dopoldne! Usta si je morala izbrabiti, predno je prodala malo peteršilja in nekaj krompirja. Pritožuje se nad zelenjavo, da si more ž njo zaslužiti suhega kruha in je svojo trgovino škodoželjno primerjala s trgovino nasproti ulice.

IV.

Pri hiši Gubčeva ulica št. 8 se je združevala Cerkevna ulica. Levi vogal: manufakturna trgovina na debelo in na drobno Hermanna Habeta; desni vogal: pivnica in žganjarija.

Ako so stali Režekovi na pragu svoje trgovine, so mogli videti celo Cerkevno ulico, katere štirinadstropne hiše v dveh vrstah se emejevale ozek pas neba. Velika množica ljudi, ki niso nikdar imeli nobene zaloge v svoji hiši, je stanovala v teh vojašnicah podobnih hišah z ozkimi dvorišči. Vseled tega so si ljudje pri prodajalni ves dan samo podajali roke. Otroci, ki so komaj hodili, so prihajali s košaricami za vsako stvarico posebej opoldne in zvečer za večerjo; vsak kilogram moke, vsak kilogram ali pol soli. Pa ne samo zjutraj in zvečer: ves dan so ljudje prihajali in odhajali.

Ob sobotah zvečer in pred prazniki seveda je trgovina nasproti ulice Režekovim mnogo škodovala. Tedaj so prihajali možje, stari in mladi, brez suknjicev, tovarniški delavci in rokodelci, pridni in leni, trdni in napol polni. Tudi otroci so se večasih zglasovali tam, noseč domov bojazljivo kozarec in vrče ter so z n-m duhalni dišečo pijačo.

Kot okoli panja se je gnetlo ljudi na ozkem prostoru pred pivnico. Neprodiren oblak dima je visel nad ljudmi, nad golimi miza-

"Narava v Surovosti" je redkokdaj MILA

PADEC CARIGRADA

"Narava v Surovosti" — kot jo je naslikal Thomas Webb . . . naveden od dirjaškega pokolja 5000 kristijanskih branilcev — iz rok osveteželne barbarske tolpe 250.000 mož pod neusmiljenim Mohamedom II — 1453!

—in surov tobak nima mesta v cigaretah

Tega ni v Luckies . . . najmilejši cigareti kar ste jih kdaj kadili

Mi kupujemo najboljši in najfiniši tobak na celotni svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti"

Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tobaku po primernem staranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami — "It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted" Ta zavojček milih Luckies

"Ako moč napile boljše knjige, ako ima boljše pridige ali če naprati boljše minico kakor njegov sood, bo svet napravil izbojeno pot do njegovih vrat, četudi zgradi steno čisto v gozdu."

RALPH WALDO EMERSON

Ali ne pojasni to, zakaj je širni svet sprejel in odločil Lucky Strike?

SKRIVNOSTI DŽUNGLE

Večkrat čitamo o ekspedicijskih raziskovalcih, ki prodirajo v sicer nedostopne pragozdove in džungle v tropiskem pasu. Kako "strašen" napotek zahteva pot skozi džunglo, si moramo šele predstavljati, če vemo, kaj vse lahko človek sreča na nevarni poti skozi pragozd. Pred kratkim se je vrnila raziskovalna ekspedicijska iz pragozdov na otoku Celebes. In poročila o zanimivostih, ki so jih srečali raziskovalci na svojem potu, jasno pričajo, kak nov in čudovit svet je džungla za zapadnjaka, ki pozna le svoje lepe listnate in iglaste gozdove.

Pragozd je pravo bojišče. Na tem bojišču se bije nekje boj med rastlinstvom za svetlobo. Ovičalke se vzpenjajo po močnih debelih drugih dreves. Ko so se razrastle, popolnoma pokrijejo drevo, tako da listje drevesa ne dobi več zadostne preprotnostne svetlobe. Prevo začne pešati in se posušiti. Tako so si ovičalke priborile zmago in rastejo na suhem drevesu, ki jih še sedaj nosi. Od pragozdov človek pričakuje, da bo videl vse polno krasot. Vendar temu ni tako. So sicer v pragozdovih lepe in metulji in lepi ptice. Vendar se vsi ti igrajo visoko nad vrhovi dreves in zemljan, ki se le s težavo kriči pot skozi zaraščeno gosti grmičevje. Pragozda, teh ljubkih prebivalcev ne vidi. Le sem in tja zaide kak metuljček v temno gozdno goščavo, tako da človek lahko vidi, kakšno je življenje med vrhovi dreves.

Pač pa živi v mračni goščavi neka vrsta pijavk, ki se sprehajajo kakor gosenice po listju. Le nekaj centimetrov so dolge te živali, vendar največja, sicer ne nevarna

luknjice se počasi zvije pijavka skozi obleko do srca in skozi srce do kože. Prav tako ji zadostajo luknjice v čevljih, skozi katere gre vrvice, s katero je čevlje zvezan. Ko pride pijavka do kože, človek niti ne opazi, da je dobi neljubega gosta. Ničesar ne čuti človek, vendar se mu je pijavka priselala na kožo. Prav tako ne čuti človek, ko mu pijavka razžaga kožo in ko mu začneja piti kri. Sele takrat, ko se je pijavka napihnila, kakor mehur in odpadla od kože, človek zapazi, da nekaj ni v redu. Vendar ga ne opozori na to bolečina, pač pa kri, ki teče iz rane. Te pijavke namreč izločajo reko tekočino, ki prepreči krv v rani, da bi se strdila in tako zaprla kožo. Kri teče radi tega neprestano in šele polagoma, ko je človek že precej krvav, se ustavi ta tako neprijetni tok. Domačinu seveda brez usmiljenja mesarijo med temi pijavkami, vendar se jih ne morejo popolnoma otresti. Člani ekspedicijske so kljub temu, da so se patili pred temi krvososi, kolikor so se le mogli, vsak dan večkrat sezvali čevlje in trgali s kože pijavke, ki so se utihotapile na noge.

Drug tak skrit in majhen sovražnik človeka pa so tako zvani termiti. Ekspedicijska se je v sredi pragozda ustavila na jasi, kjer je stalo poslopje, ki ga je pustila tam prejšnja ekspedicijska. Stavba je bila zgrajena iz lesa in nihče ne bi smilil, da je že vsa trhla in uničena. Po debelih in otesanih hlodih je bilo pritrjenih več temnosivih in žicam podobnih prog. Najprej ni nihče slutil, kaj naj pomenijo te proge. Končno pa so odkrili, da so to votli in lepo pokriti rovi, ki so jih napravili termiti v podstrešje stavbe in razjedali leseno ogrodje. Termiti grade na čudovit način. Zagrejejo se v les in izvolijo deblo, tako da zgleda deblo ali tram popolnoma celo, vendar pa je bilo popolnoma razjedeno in votlo. Tudi hišica, v kateri se je naštevila ekspedicijska, je bila že na večinu razjedena. Ko se je približala huda ne-

vihta z viharjem, se je streha koče nenadoma sesedla in raziskovalci so se morali preseliti pod šotore. Vse tramovje je bilo votlo in od vse stavbe so ostale le še tanke trske. Raziskovalcem ni ostalo drugega, kakor zgraditi novo kočo, katere proti termitom seveda ni bilo "mogoče" zavarovati. Ti majhni, a vtrajni sovražniki se ne dajo pregnati. In po nekaj letih bo novo kočo doletela ista usoda kakor prvo.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku ILE DE FRANCE

1. Oktobra (opolodne) 20. Oktobra

CHAMPLAIN

4. Oktobra — 5. Novembra

PARIS

8. Oktobra — 11. Novembra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenice agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

VSE LINJE IN PARNIKE

zastopa

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

1359 Second Ave., New York, N. Y.

Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

216 WEST 13th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 13th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

216 WEST 13th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

216 WEST 13th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

216 WEST 13th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

SHIPPING NEWS

21. septembra: Aquitania v Cherbourg

22. septembra: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen

Deutschland v Cherbourg in v Hamburg

23. septembra: Majestic v Cherbourg

Westernland v Havre

24. septembra: SATURNIA v Trst

Lafayette v Havre

Rotterdam v Boulogne sur Mer

Cleveland v Cherbourg in v Hamburg

25. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen

28. septembra: Pres Harding v Havre

Beregaria v Cherbourg

29. septembra: Gen. v. Steuben v Bremen

New York v Cherbourg in v Hamburg

30. septembra: Homeric v Cherbourg

Minnetonka v Havre

1. oktobra: De France v Havre

De France v Havre

Roma v Genoa

Bremen v Bremen

Milwaukee v Hamburg in Cherbourg

Veendam v Boulogne sur Mer

4. oktobra: Champlain v Havre

5. oktobra: Mauretania v Cherbourg

Manhattan v Havre

6. oktobra: Dresden v Bremen

Albert Ballin v Hamburg

7. oktobra: Olympic v Cherbourg

8. oktobra: Paris v Havre

Rex v Genoa

Statenland v Boulogne sur Mer

9. oktobra: Columbus v Bremen

12. oktobra: Europa v Bremen

VULCANIA v Trst

Aquitania v Cherbourg

13. oktobra: Berlin v Bremen

Hamburg v Hamburg

14. oktobra: Majestic v Cherbourg

15. oktobra: Lafayette v Havre

Centa Grande v Genoa

Volendam v Boulogne sur Mer

18. oktobra: Leviathan v Cherbourg in Bremen

19. oktobra: Berengaria v Cherbourg

20. oktobra: De France v Havre

Bremen v Bremen

Deutschland v Hamburg

21. oktobra: Homeric v Cherbourg

St. Louis v Hamburg

22. oktobra: Augustus v Genoa

Rotterdam v Boulogne sur Mer

Veendam v Boulogne sur Mer

27. oktobra: New York v Hamburg

General von Steuben v Bremen

28. oktobra: Olympic v Cherbourg

29. oktobra: SATURNIA v Trst

Europa v Bremen

3. novembra: Roma v Genoa

Manhattan v Havre

Albert Ballin v Cherbourg

4. novembra: Majestic v Cherbourg

Fennland v Havre

Statenland v Boulogne sur Mer

Aquitania v Cherbourg

5. novembra: Champlain v Havre

Rex v Genoa

9. novembra: Pres. Roosevelt v Havre

Hamburg v Cherbourg

11. novembra: Homeric v Cherbourg

Bremen v Bremen

Paris v Havre

12. novembra: Centa Grande v Genoa

Volendam v Boulogne sur Mer

15. novembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen

16. novembra: Vulcania v Trst

Deutschland v Cherbourg

18. novembra: Olympic v Cherbourg

Europa v Bremen

19. novembra: Conte di Savoia v Genoa

23. novembra: St. Louis v Cherbourg

Pres. Harding v Havre

24. novembra: Berlin v Bremen

25. novembra: Berengaria v Cherbourg

26. novembra: Champlain v Havre

Augustus v Genoa

Majestic v Cherbourg

29. novembra: Bremen v Bremen

30. novembra: New York v Cherbourg

Manhattan v Havre

Statenland v Boulogne sur Mer